

Bilag

Notat om mulig demografimodel på udsatte børne- og ungeområdet

Resumé

Dette notat opstiller model for at demografiregulere området for udsatte børn og unge med udgangspunkt i nuværende demografimodeller i Københavns Kommune. Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen konstaterer for nuværende, at der ses forskelligartede udviklinger på tværs af ydelserne på området for udsatte børn og unge. Der ses ikke historisk at have været en 1:1 sammenhæng mellem befolkningsudviklingen samt aktivitetsudviklingen på det samlede område for udsatte børn og unge. Således har aktiviteten været faldende på anbringelsesområdet og stigende på de forebyggende foranstaltninger. På den baggrund er forvaltningerne enige om, at området for udsatte børn og unge ikke opfylder kriterierne for demografiregulering om, at der som udgangspunkt skal være en tæt sammenhæng mellem befolkningsudvikling og udgiftsbehovet, og hvor antallet af borgere i målgruppen for ydelserne ændres som følge af udviklingen i demografien.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Økonomiudvalgets behandling af indkaldelsescirkulæret for budget 2025 d. 24. januar blev det besluttet, "at Økonomiforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen (...) vender tilbage med modeller for demografiregulering på området for udsatte børn og unge". Henset til arbejdets omfang sker dette som en del af Økonomiudvalgets behandling af juniindstillingen.

Løft til udsatte børn og unge i budget 2021

Med budget 2021 blev der afsat 30,6 mio. kr. i 2021, 44,3 mio. kr. i 2022, 59,0 mio. kr. i 2023 og 72,9 mio. kr. i 2024 (2025 p/l) til området for udsatte børn og unge. Løftet blev afsat til flere forebyggende foranstaltninger og anbringelser og blev givet for at fastholde frekvensen af indsatserne på 2019-niveau. Dette er tilsvarende at tilpasse budgettet på baggrund af forventninger til den demografiske udvikling. Baggrunden var befolkningsprognosen 2020. Løftet har ikke været omfattet af en efterregulering, som der ses ved demografimodellerne i København. En efterregulering baseret på den faktiske demografiudvikling ville betyde en reduktion på samlet 10,7 mio. kr. i 2021, 19,1 mio. kr. i 2022, 37,8 mio. kr. i 2023 og 64,0 mio. kr. i 2024.

Table 1. Løft af udsatte børn og unge i budget 2021 samt konsekvenser af efterregulering

Mio. kr., 2025 p/l	2021	2022	2023	2024
Budgettildeling i Budget 2021	28,7	42,4	57,1	71,0
Budgettildeling efter efterregulering*	18,1	23,3	19,4	7,0
Difference	10,7	19,1	37,8	64,0
Befolkningsudvikling (målgruppen 0-22-årige)				
Forudsat i budget 2021	156.166	158.010	159.987	161.855
Faktisk befolkningsudvikling	155.454	156.161	155.627	153.943

Note: Der benyttes samme anbringelses- og forebyggelsesfrekvenser som udgangspunktet i beregningsgrundlaget for 2021. Kun den faktiske befolkning og p/l er justeret. Efterregulering er udtryk for den akkumulerede tilpasning som følge af den faktiske befolkningsudvikling.

SOF bemærker, at den demografiske udvikling isoleret set for de 14-17-årige, som er den gruppe, der modtager de fleste og dyreste foranstaltninger, er steget betydeligt mere end den forventede udvikling i befolkningsprognosen fra 2020. Derfor siger de 64,0 mio. kr. ikke noget om, hvorvidt serviceniveauet er steget på området. I perioden 2015-2020 er budgettet (vedtaget budget) til udsatte børn og unge blevet reduceret med ca. 170 mio. kr. (2025 p/l).

Hvad er demografimodellen?

Københavns Kommune har en politisk besluttet demografimodel, som betyder, at budgetterne på børne-, ældre- samt sindslidelse og handicap området tilpasses som følge af befolkningsudviklingen og den socioøkonomiske udvikling i kommunen. Formålet med at regulere et givent målgruppeområde for demografi og evt. socioøkonomi er at fastholde det politisk fastsatte serviceniveau ved befolkningsændringer i de relevante målgrupper.

Der er tale om områder, hvor der som udgangspunkt er en tæt sammenhæng mellem befolkningsudvikling og udgiftsbehov, og hvor antallet af borgere i målgruppen for ydelserne ændres som følge af udviklingen i demografien. Demografireguleringen kan både tilføre og reducere budgetmidler som konsekvens af den demografiske udvikling. En automatisk budgetregulering pba. den demografiske udvikling skal derfor udelukkende afspejle forhold, som den enkelte forvaltning ikke selv kan påvirke. Budgetreguleringen skal bygge på et fagligt grundlag og være transparent. Og endeligt bemærkes det, at serviceniveauet i kommunen bør altid være op til konkret politisk prioritering.

Forudsætninger for modellen

Demografimodellen er en marginal model, hvilket vil sige, at den tildeler midler på baggrund af ændringen i antallet af borgere i målgruppen for de demografiregulerede ydelser. Ændringen i målgruppen ganges med en enhedspris, en kompensationsgrad, samt en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og aktivitetsdata. Hertil kommer korrektioner for hhv. socioøkonomi på skoleområdet og sund aldring på ældreområdet.

Beregning af effekten af befolkningsudviklingen

Ændringen i antallet af borgere i målgruppen opgøres ud fra kommunens egen befolkningsprognose, som udarbejdes af Det Tværgående Analysekontor i Økonomiforvaltningen.

Enhedspriserne for de enkelte ydelser opgøres med udgangspunkt i det senest vedtagne budget.

Dækningsgraden er andelen af befolkningen i en given målgruppe, der modtager en ydelse. Dækningsgraden beregnes ud fra oplysninger om antallet af ydelsesmodtagere.

Kompensationsgraden er den andel af enhedsprisen, der medregnes i demografireguleringen. For nogle ydelser er kompensationsgraden lavere end 100 pct., fordi en ekstra ydelsesmodtager ikke medfører en merudgift svarende til den gennemsnitlige enhedspris. Det gælder fx på daginstitution- og skoleområdet, hvor der ikke medregnes udgifter til bygningsvedligeholdelse, fordi forvaltningen kompenseres særskilt for disse udgifter, når der bygges nye institutioner.

Demografiregulerede områder

Tabellen viser områder under Socialudvalget, der demografireguleres i dag samt udgiftsgrundlaget for beregningerne.

Tabel 2. Demografiregulerede områder under Socialudvalget

Bevilling 1.000 kr., 2024 p/l	Demografiregulerede udgifter i B24, brutto
Borgere med handicap*	2.819.989
Hjemmepleje	457.785
Borgere med sindslidelser	1.278.642
I alt	4.556.416

*Eneste bevilling på socialområdet, hvor demografimodellen dækker målgruppen 0-17 år.

Socialforvaltningen fik som led i det budgetnotat, der blev udarbejdet til budgetforslaget for 2021, indføjjet en sagsbehandlingsdel i den demografiopskrivning, der blev givet for den fireårige periode. Denne er ikke medtaget, da den ikke indgår i de øvrige demografimodeller.

Tidligere afrapporteringer

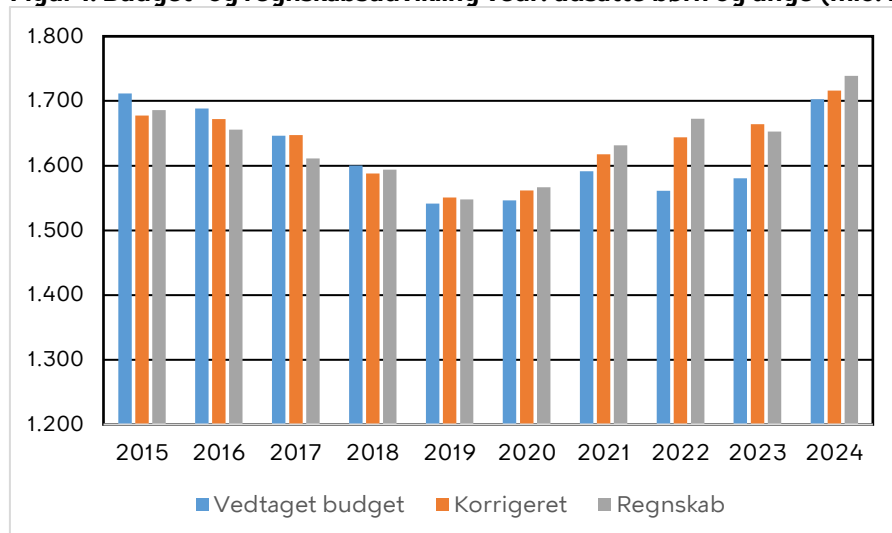
I 2015 fik Københavns Kommune gennemført en analyse af udviklingen i det socioøkonomiske udgiftsbehov på området for udsatte børn og unge af det daværende KORA (nu VIVE). På baggrund af registeranalysen for kommunerne generelt blev der fundet en stærk sammenhæng mellem positiv socioøkonomisk udvikling og udgiftsbehovet på området for udsatte på og unge. Sandsynligheden for, at 0-17-årige københavnere modtager sociale foranstaltninger faldt desuden markant i perioden 2009-2013, hvilket bl.a. kan forklares af forbedret socioøkonomi.

I 2019 fik Københavns Kommune gennemført en analyse af området udsatte børn og unge udarbejdet af VIVE. I 2022 blev analysen opdateret af Index100. Analysen viste pba. udviklingen i de socioøkonomiske rammevilkår for Københavns Kommune, at der overordnet har været et aftagende foranstaltnings- og udgiftsbehov fra 2009 til 2019. Det bemærkes, at det faktiske budget i København på området udsatte børn og unge er reduceret over denne periode. Dog viste analysen også, at sandsynligheden for at modtage en social foranstaltning ikke faldt fra 2020 til 2021. I 2023 blev analysen opdateret af Den Tværgående Enhed i Københavns Kommune. Analysen viste, at København har færre børn og unge med en social foranstaltning, end man ville forvente ud fra kommunens socioøkonomiske rammevilkår.

De sidste 10 års analyser giver således ikke et entydigt billede af udviklingen og dermed de sammenhænge og parametre, som indgår i en demografimodel.

Budget og regnskabsudvikling vedr. udsatte børn og unge

Budget- og regnskabsudviklingen for området udsatte børn og unge er kendetegnet ved to modsatte tendenser. Fra 2015-2019 er forbruget vedr. udsatte børn og unge faldet med 138 mio. kr. fra 1.686 mio. kr. i 2015 til 1.548 i 2019. Fra 2019-2023 er forbruget steget med 104 mio. kr. fra 1.548 mio. kr. i 2019 til 1.652 mio. kr. i 2023. Forbruget er samlet set faldet 34 mio. kr. i perioden 2015-2023. Hvis det forventede regnskab for 2024 medtages, forventes forbruget at stige med i alt 53 mio. kr. i perioden 2015-2024.

Figur 1. Budget- og regnskabsudvikling vedr. udsatte børn og unge (mio. kr., 2024-p/l)

Kilde: Budget- og regnskaber for Københavns Kommune.

Note: For 2024 er det forventet regnskab og korrigeret budget fra aprilprognosen.

Det bemærkes, at der på det udsatte børne- og ungeområde har været en større omstilling fra omkostningstunge anbringelser til andre foranstaltninger, hvilket særligt har gjort sig gældende i perioden 2015-2019.

Ved læsning af tallene skal det tages i betragtning, at Socialforvaltningen i de enkelte år har skullet holde det samlede forbrug inden for det samlede budget. Det betyder, at det ikke ud fra regnskabet alene kan konstateres, om udviklingen skyldes udvikling i befolkningen, i den faglige omstilling, i socioøkonomien eller i økonomisk styring mhp. at få Socialforvaltningens samlede budget til at hænge sammen.

Udvikling i aktivitet, enhedspriser og demografi

Udsatte børn og unge omfatter primært målgruppen 0-17-årige. Ses der på den generelle befolkningsudvikling på denne målgruppe er der en stigning på 0,9 pct. i gennemsnit for perioden 2015-2024.

Tabel 3. Københavns befolkningsudvikling for målgruppen (pr. 1.000 københavnske 0-17-årige)*

Alder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Gns. Vækst pr. år
I alt	102,2	103,6	105,9	107,8	109,3	110,8	110,9	110,5	110,8	110,6	0,9

*Data baseret på folketal i 1. kvartal af det givne år.

Fra 2015 til 2023 er dækningsgraderne for forebyggende foranstaltninger steget, mens de samlet er faldet for anbringelser, jf. tabel 4. Det er vurderingen, at faldet i dækningsgraderne særligt i 2020 kan forklares med lukningen sfa. COVID-19. En del af stigningen i forebyggende

foranstaltninger vurderes at hænge samme med den socialfaglige omstilling fra anbringelser til forebyggende foranstaltninger. Der vurderes dog også at være en nedre grænse for antallet af anbringelser og effekten af omstillingen. Fra 2019 til 2023 har der været en stigning i både anbringelser og forebyggende foranstaltninger pr. 1000 0-17-årige. Københavns Kommune har oplevet en socioøkonomisk forbedring over en længere periode, dog har dette ikke været tilfældet i perioden 2021-2023.

Tabel 4. Aktiviteter på anbringelser og forebyggende foranstaltninger til udsatte børn og unge (helårspersoner pr. 1.000 0-17-årige)

Ydelse	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Gns. vækst pr. år
Forebyggende foranstaltning	19,1	17,7	20,5	21,5	18,0	16,3	19,0	24,0	23,2	0,5
Socialpædagogisk friplads	3,0	2,9	2,7	2,7	2,3	2,2	2,0	1,6	1,5	-0,2
Rådgivning og vejledning	3,6	3,5	3,5	4,0	3,9	3,0	3,0	3,6	4,9	0,2
Dagbehandling (inkl. skoleflex)	4,9	4,7	4,9	4,8	4,9	4,5	4,7	4,7	5,0	0,0
Børne og ungehjemsplasser*	2,8	2,8	2,1	1,8	1,8	1,9	2,0	2,3	2,8	0,0
Netværkspleje	1,1	1,0	1,5	1,2	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0	0,0
Plejefamilie	3,6	3,5	3,0	2,9	2,7	2,8	3,1	3,0	2,8	-0,1
Øvrige døgnophold	1,2	1,1	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	-0,1
Sikret døgninstitution	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
Samlet anbringelser**	8,8	8,4	7,6	6,9	6,4	6,6	7,1	7,0	7,2	-0,2
Samlet forebyggende foranstaltninger***	30,6	28,9	31,5	33,1	29,1	26,0	28,6	33,9	34,7	0,5
Samlet udvikling	39,5	37,3	39,2	39,9	35,5	32,6	35,7	41,0	41,9	0,3

* Interne og eksterne pladser

** Anbringelser består af børne- og ungehjemsplasser (døgninstitutionsanbringelser), plejefamilier, netværkspleje, øvrige døgnophold og sikret døgninstitution.

*** Forebyggende foranstaltninger består af: forebyggende foranstaltninger (familiebehandling, kontaktpersonsordning mv.), socialpædagogisk friplads, rådgivning og vejledning, dagbehandling.

Ses der på udviklingen i enhedspriserne, ses der også forskelligrettede udviklinger på tværs af ydelserne. Samlet set ses der dog en stigning på 1 pct. i gennemsnit pr. år.

Tabel 5. Enhedspriser for foranstaltninger og anbringelser til udsatte børn og unge

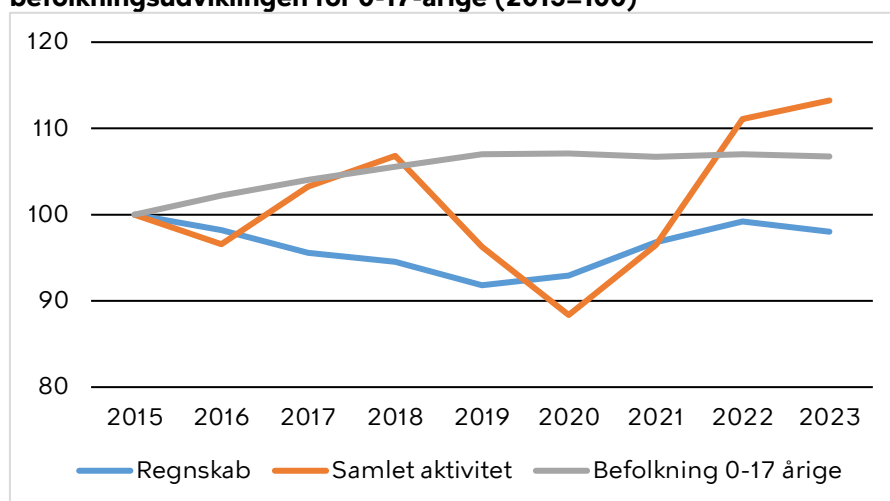
Ydelse	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Gns. vækst pr. år	Gns. udv. i pct.
1.000 kr., 2023 p/l									
Forebyggende foranstaltning	124	125	170	177	173	144	133	2	1%
Socialpædagogisk friplads	11	11	12	8	9	11	12	0	1%
Rådgivning og vejledning	43	43	43	43	43	43	43	0	0%
Dagbehandling (inkl. skoleflex)	230	241	242	231	230	232	230	0	0%
Døgninstitution	1.051	1.142	935	926	1.111	1.206	1.235	31	3%
Netværkspleje	117	147	174	179	217	251	273	26	15%
Plejefamilie	712	686	673	583	545	572	579	-22	-3%

Socialpædagogisk opholdssted	959	1.064	1.248	1.121	1.050	990	810	-25	-3%
Øvrige døgnophold	188	239	346	291	251	219	343	26	11%
Sikret døgninstitution	1.651	2.197	1.683	1.742	2.120	1.835	2.072	70	4%
Samlet forebyggende foranstaltninger*	122	123	152	157	157	139	129	2	1%
Samlet anbringelser**	642	692	680	625	670	714	764	0	3%
I alt	223	220	247	251	259	238	238	2	1%

Som det fremgår af figur 2, er der ikke nogen klar sammenhæng mellem udgifts- og aktivitetsudviklingen og befolkningsudviklingen 0-17-årige fra 2015 til 2023. Udviklingen i aktiviteten har været større end udviklingen i antallet af 0-17-årige, mens udgiftsudviklingen har været lavere end befolkningsudviklingen.

Fra 2019-2023 har der været en relativ stor stigning i aktiviteten og udgifterne. I samme periode har antallet af 0-17-årige imidlertid været relativt stabilt. Dog bemærkes det, at der i samme periode har været en stigning i aldersgruppen 14-17-årige på ca. 14 pct., som er den gruppe, der modtager flest foranstaltninger og de dyreste foranstaltninger.

Figur 2. Udgifts- og aktivitetsudvikling på området udsatte børn og unge sammenholdt med befolkningsudviklingen for 0-17-årige (2015=100)

Kompleksitet i målgruppen

I budgetnotatet vedr. demografimodellen på udsatte børn og unge til Budget 2024 blev der af-rapporteret på arbejdet med at vurdere kompleksitet på målgrupperne på udsatte børn- og ungeområdet. Her fremgik det, at opgaven med at udarbejde en budgetmodel, der udover demografi også tager højde for udviklingen i målgruppens stigende kompleksitet, har vist sig mere vanskelig end ventet. Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen har arbejdet med følgende analysespor ift. at afdække, hvad der kan anvendes som proxy for børn og unge med komplekse problemer: underretninger samt afsendere af disse, diagnoseudvikling på udvalgte områder og socioøkonomi. Det har fx vist sig, at børn og unge med underretninger fra politiet får større og mere kostbare indsatser end andre, og underretninger fra både politi og psykiatri medfører endnu større og omfangsrige indsatser.

Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen vurderer dog, at det vil være nødvendigt med en undersøgelse af diagnosedata og socioøkonomi, og disses sammenhæng med udsatte børn og unges, før et konsolideret kompleksitetsmål kan forelægges. Budgetnotatet blev ikke prioriteret til budget 2024, og derfor er der ikke arbejdet videre med sporene.

Mulig demografimodel for området udsatte børn og unge

En model for demografireguleringen på udsatte børn og unge kan baseres på udviklingen i antallet af 0-17-årige i kommunen. Demografiregulering af området vedr. udsatte børn og unge vil således være baseret på den nuværende demografimodel for borgere med handicap- og hjemmepleje. Ændringen i målgruppen ganges med en enhedspris, en kompensationsgrad, samt en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og aktivitetsdata. Befolkningsudviklingen vægtes 100 pct. Ydelser, der indgår i beregningen af en model for demografiregulering vedr. udsatte børn og unge, er angivet i tabel 6.

Tabel 6. Oversigt over ydelser i demografimodellen

Ydelse 1.000 kr., 2024 p/l	Målgruppe	Enhedspris i budget 2024	Mængde i budget 2024	Kompensations- grad 2024
Forebyggende foranstaltning	0-17 år	166.115	2.891	100%
Socialpædagogisk friplads	0-17 år	11.070	208	100%
Rådgivning og vejledning	0-17 år	49.328	628	100%
Dagbehandling (inkl. skoleflex)	0-17 år	233.425	587	99%
Døgninstitution	0-17 år	1.383.760	236	98%
Netværkspleje	0-17 år	288.283	138	100%
Plejefamilie	0-17 år	672.782	342	100%
Socialpædagogisk opholdssted	0-17 år	980.163	81	100%
Øvrige døgnophold	0-17 år	451.973	46	100%
Sikret døgninstitution	0-17 år	2.026.765	12	98%

Som det fremgår af tabel 7, vil de økonomiske konsekvenser ved en demografimodel for udsatte børn og unge uden socioøkonomisk korrektion beløbe sig til en merudgift mellem 1,2 og 13,1 mio. kr. årligt. De akkumulerede udgifter ved modellen er 39,4 mio. kr. i perioden 2025-2029.

Tabel 7. Økonomiske konsekvenser ved demografimodel for udsatte børn og unge

Ydelse 1.000 kr., 2025 p/l	Målgruppe	2025	2026	2027	2028	2029
I alt	0-17 -årige	1.212	6.205	8.832	10.045	13.056

Der korrigeres for den socioøkonomiske udvikling på børne- og ungeområdet under Børne- og Ungdomsudvalget ved at måle på udviklingen på forældre til 0-15-årige københavnere (i) uddannelsesniveau, (ii) erhvervsituation og (iii) indkomstniveau i 2016-2018. Disse indikatorer indgår i ESCS-indekset, som anvendes i tildelingen af budget til skolerne i København. Anvendes en tilsvarende metodik på en eventuel demografiregulering af udsatte børn og unge på socialområdet, kan en socioøkonomisk korrektion opgøres til -12.000 kr. i 2025 stigende til -130.000 kr. i 2029.

Konklusion

Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen konstaterer for nuværende, at der ses forskelligartede udviklinger på tværs af ydelserne på området for udsatte børn og unge. Der ses historisk ikke en 1:1 sammenhæng mellem befolkningsudviklingen samt aktivitetsudviklingen på det samlede område for udsatte børn og unge. Således er aktiviteten faldende på anbringelsesområdet og stigende på de forebyggende foranstaltninger. På det grundlag vurderer Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen, at området for udsatte børn og unge ikke opfylder kriterierne for demografiregulering om, at der som udgangspunkt skal være en tæt sammenhæng mellem befolkningsudvikling og udgiftsbehovet, og hvor antallet af borgere i målgruppen for ydelserne ændres som følge af udviklingen i demografien, jf. ØUs principper for demografiregulering (se bilag).

Videre proces

Økonomiudvalget forelægges notat om demografimodel med juniindstillingen med henblik på at tage demografimodellen til efterretning. Såfremt Økonomiudvalget ønsker at beslutte en demografimodel på området, kan det besluttes med juniindstillingen med henblik på at blive indarbejdet i budget 2025. Der kan ligeledes bestilles et budgetnotat om Demografimodel på Udsatte børn og unge med henblik på at indgå i forhandlingerne om budget 2025.

Bilag: Principper for demografiregulering (ØU. 24.04.18)

I Københavns Kommune er der en politisk besluttet demografimodel, som betyder, at budgetterne på børne-, ældre- og handicapområdet årligt tilpasses som følge af befolkningsudviklingen og den socioøkonomiske udvikling i kommunen. Der er tale om områder, hvor der er en tæt sammenhæng mellem udviklingen på det konkrete målgruppeområde og udviklingen i befolkningen og socioøkonomiske faktorer.

I tabel 1 fremgår, hvilke områder der er omfattet af demografimodellen for Københavns Kommune, herunder udgiftsgrundlaget for demografireguleringen i budget 2018, samt merudgifter forbundet med demografireguleringen i 2019.

Tabel 1. Demografiregulerede områder i Københavns Kommune

Forvaltning	Område
Børne- og Ungdomsforvaltningen	Dagpasning, normal og special Undervisning, normal og special SFO Ungdomsskoler Tand- og sundhedspleje
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	Plejeboliger/plejehjem Hjemmepleje Hjemmesygepleje Hjælpebidler Genoptræning Sundhedsydelse
Socialforvaltningen	Borgere med handicap og borgere med sindslidelse (botilbud/døgninstitutioner, aktivitetstilbud, mv.) Hjemme- og sygepleje

Væsentlige hensyn i demografimodellen

Formålet med at regulere et givent målgruppeområde for demografi og socioøkonomi er at fastholde det politisk fastsatte serviceniveau ved befolkningsændringer i de relevante målgrupper ændres, som forvaltningerne ikke selv kan påvirke. En automatisk budgettildeling på baggrund af demografi og socioøkonomi forudsætter fagligt set, at der tages højde for følgende hensyn:

- Der bør være tæt sammenhæng mellem udviklingen på det konkrete målgruppeområde og den anvendte befolkningsudvikling, herunder via regulering for den socioøkonomiske udvikling.
- En eventuel automatisk budgetregulering bør udelukkende afspejle forhold, som den enkelte forvaltning ikke selv kan påvirke.
- En eventuel automatisk budgetregulering bør både omfatte stigende og faldende udgifter.
- Budgetreguleringen bør bygge på et fagligt grundlag og være transparent.
- Serviceniveauet i kommunen bør altid være op til konkret politisk prioritering.

I kommuner der ikke har automatiske budgetreguleringsmekanismer, samt på områder der ikke er omfattet af budgetmodeller, foretages tilpasningen af et områdes økonomi ved konkret politisk prioritering i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger. Ligeledes er serviceniveauet på et givent målgruppeområde op til politisk vurdering og prioritering.

Hovedprincipper i demografimodellen

Demografimodellen er en marginalmodel, hvilket vil sige, at den tildeler midler på baggrund af ændringen i antallet af borgere i målgruppen for de demografiregulerede ydelser. Konkret opgøres dette i to trin. Først beregnes effekten af befolkningsudviklingen svarende til en uændret socioøkonomi for den enkelte målgruppe. Herefter korrigeres for socioøkonomiske faktorer. I den eksisterende demografimodel korrigeres for Københavns socioøkonomiske udvikling på børne-

og handicapområdet samt for sund aldring på ældre- og sundhedsområdet med henblik på at tage højde for effekten af den socioøkonomiske udvikling.

Beregning af effekten af befolkningsudviklingen

Effekten af befolkningsudviklingen opgøres ved, at *a)* ændringen i målgruppen ganges med *b)* en enhedspris, *c)* en kompensationsgrad, samt *d)* en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og forvaltningernes aktivitetsdata, *jf. følgende*.

- a)* Ændringen i antallet af borgere i målgruppen opgøres ud fra kommunens egen befolkningsfremskrivning, som udarbejdes af Velfærdsanalyseenheden i Økonomiforvaltningen.
- b)* Enhedspriserne for de enkelte ydelser opgøres med udgangspunkt i det senest vedtagne budget.
- c)* Dækningsgraden er andelen af befolkningen i en given målgruppe, der modtager en ydelse. Dækningsgraden beregnes ud fra oplysninger om antallet af ydelsesmodtagere.
- d)* Kompensationsgraden er den andel af enhedsprisen, der medregnes i demografireguleringen. For nogle ydelser er kompensationsgraden lavere end 100 pct., fordi en ekstra ydelsesmodtager ikke medfører en merudgift svarende til den gennemsnitlige enhedspris. Det gælder fx på daginstitutions- og skoleområdet, hvor der ikke medregnes udgifter til bygningsvedligeholdelse, fordi forvaltningen kompenseres særskilt for disse udgifter, når der bygges nye institutioner. Desuden indgår administrative udgifter ikke i demografireguleringen.

Korrektion for socioøkonomi og sund aldring

Den beregnede effekt af befolkningsudviklingen korrigeres for Københavns socioøkonomiske udvikling på børne- og handicapområdet samt for sund aldring på ældre- og sundhedsområdet. I tabel 2 er korrektionen for socioøkonomi og sund aldring i Københavns demografimodel sammenfattet i hovedtræk.

Tabel 2. Korrektion for socioøkonomi og sund aldring i Københavns demografimodel

Målgruppe-område	Hovedtræk
Børneområdet	Korrektion med udgangspunkt i ESCS-målene, der er et socioøkonomisk indeks baseret på forældres indkomst, uddannelsesniveau og erhverv, som også bruges i fordelingen af sociale normeringer på skoleområdet. Der indregnes en fast reduktion på 6,0 mio. kr. årligt fra 2018 og frem, svarende til forbedringen i ESCS-målene fra 2014-2016, da der er usikkert om ESCS-indikatoren fremadrettet vil vise en stabil udvikling. Ifm. demografireguleringen for 2021 revurderes den socioøkonomiske udvikling og den økonomiske effekt.
Ældre- og sundhedsområdet	Modellen for sund aldring tager udgangspunkt i, at befolkningens længere levetid medfører flere sunde leveår og at borgerne dermed påbegynder ældrepleje senere, hvormed den længere levetid ikke nødvendigvis giver tilsvarende øget plejebehov.

	<p>Modellen beregnes på baggrund af udviklingen i restlevetid for hver årgang i etårs intervaller. Hvis restlevetiden det næste år stiger med 1 år for en 70-årig, vil udgiftsbehovet således svare til, hvad en 69-årig har i dag.</p> <p>Sund aldring indregnes ikke på plejeboligområdet, samt for borgere der får mere end 12 timers hjemmehjælp, da tidligere analyser har indikeret, at længere levetid i de analyserede år ikke påvirker, hvornår borgere har brug for omfattende støtte eller hvornår de kommer på plejehjem.</p> <p>VIVE har i 2017 analyseret, hvordan Københavns Kommunes socioøkonomiske sammensætning påvirker kommunens udgiftsbehov på ældreområdet.</p> <p>Analysen understøtter den nuværende demografiregulering på ét-årsintervaller, samt at der udover alder og alderssammensætning yderligere korrigeres for sund aldring/socioøkonomi, hvor de tungeste borgere (plejehjem og hjemmehjælpsmodtagere over 12 timer) friholdes.</p>
--	--

Det bemærkes, at der på området for borgere med handicap foruden den ordinære demografi-model er en supplerende budgetmodel, der opgør udgiftsbehovet som følge af udviklingen i tyngden hos borgere i kommunens egne botilbud på handicapområdet. Opgørelsen er baseret på socialforvaltningens eget datagrundlag vedr. pleje- og støttebehov. Den supplerede budgetmodel er ikke en automatisk demografimodel, da formålet ikke er at korrigere for antallet i målgruppen på baggrund af uafhængige faktorer. På baggrund af opgørelsen af den supplerende budgetmodel udarbejder SOF derfor hvert år et budgetnotat, som kan indgå i budgetforhandlingerne til politisk prioritering.